

Postanowienie z dnia 9 marca 2011 r.

III SO 20/10

Zażalenie do Sądu Najwyższego nie przysługuje na postanowienie odmawiające uzupełnienia postanowienia przez przyznanie wyższych kosztów zastępstwa procesowego w sprawie ze skargi na przewlekłość postępowania (art. 394¹ k.p.c.).

Przewodniczący SSN Bogusław Cudowski, Sędziowie SN: Zbigniew Korzeniowski (sprawozdawca), Andrzej Wróbel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 9 marca 2011 r. w sprawie ze skargi Jana H. o uzupełnienie postanowienia Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 8 listopada 2010 r., zażalenia pełnomocnika skarżącego na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 30 listopada 2010 r. [...]

o d r z u c i ł zażalenie.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Apelacyjny w Lublinie, na wniosek pełnomocnika z urzędu skarżącego, postanowieniem z 8 listopada 2010 r. uzupełnił swoje postanowienie z 12 października 2010 r., rozstrzygające w jego sprawie ze skargi na przewlekłość postępowania, w ten sposób, że dodał pkt III o treści „przyznać adwokatowi Radosławowi K. prowadzącemu kancelarię adwokacką w L. wynagrodzenie w kwocie 120 (...) zł powiększone o 22% podatku VAT (łącznie 146,40 zł), które wypłaci Sąd Apelacyjny w Lublinie za sporządzenie skargi o stwierdzenie przewlekłości postępowania”.

We wniosku z 22 listopada 2010 r. pełnomocnik skarżącego wniósł o uzupełnienie postanowienia z 8 listopada 2010 r. przez zasądzenie wynagrodzenia za świadczenie pomocy prawnej z urzędu w wysokości 2.280 zł, powiększone o podatki.

Postanowieniem z 30 listopada 2010 r. Sąd Apelacyjny oddalił wniosek z braku podstaw do uzupełnienia postanowienia z 8 listopada 2010 r. W uzasadnieniu

wskazał, że orzeczenie jest „pełne” w swojej treści i zawiera wszystkie elementy, które winno zawierać orzeczenie wydane w wyniku rozpoznania wniosku o uzupełnienie orzeczenia. Niezależnie od tego, żądanie wyższego wynagrodzenia nie byłoby uzasadnione. W sprawie ze skargi na przewlekłość postępowania nie jest ono uregulowane w rozporządzeniu z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, stąd na podstawie § 5 tego rozporządzenia należało przyjąć stawkę w sprawie o najbardziej zbliżonym rodzaju, czyli 120 zł w sprawie o sporządzenie i wniesienie skargi konstytucyjnej (§ 13 ust. 6 pkt 2). Natomiast wartość przedmiotu sporu czy też wysokość żądanego odszkodowania (ustalonego przez prawodawcę w jednakowych granicach dla każdego rodzaju skargi na przewlekłość) nie przekłada się na nakład pracy przy sporządzeniu skargi na przewlekłość postępowania.

W zażaleniu skarżący zarzucił naruszenie § 2 oraz § 6 pkt 5 rozporządzenia w sprawie opłat za czynności adwokackie przez niezastosowanie tych przepisów. Wniósł o zmianę postanowienia Sądu Apelacyjnego z 30 listopada 2010 r. poprzez uzupełnienie postanowienia tego Sądu z 8 listopada 2010 r. polegające na zasądzeniu na rzecz adw. Radosława K. kwoty 2.280 zł powiększonej o podatek.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie wywołuje wstępnie wątpliwość czy kwestionuje tylko odmowę uzupełnienia postanowienia (art. 351 k.p.c. w związku z art. 361 k.p.c.) czy też może być uznane za skargę (zażalenie) na koszty procesu (zastępstwa prawnego). Nie można nie zauważyć, że objęte zażaleniem postanowienie odmawia uzupełnienia postanowienia o kosztach z tej przyczyny, że pierwotne postanowienie w sprawie kosztów jest „pełne” i dlatego nie mogło być uzupełnione. Jednak Sąd Apelacyjny niezależnie od braku podstaw do uzupełnienia postanowienia stwierdził, że wniosek został oddalony również dlatego, że bezpodstawnie żądano wyższych kosztów zastępstwa prawnego niż uprzednio przyznane.

Sąd Najwyższy rozpoznaje zażalenia na postanowienia sądów powszechnych tylko w szczególnych przypadkach, określonych w art. 394¹ k.p.c.

Zażalenie do Sądu Najwyższego na odmowę uzupełnienia postanowienia może być dopuszczalne na postanowienie sądu drugiej instancji kończące postępowanie sprawie, lecz wydane w sprawie, w której przysługuje skarga kasacyjna (art. 394¹ § 2 k.p.c.). Oba te warunki nie są spełnione w tej sprawie, gdyż zgodnie z art.

398¹ § 1 k.p.c. skarga kasacyjna nie przysługuje od orzeczenia wydanego w sprawie ze skargi na przewlekłość postępowania. Ponadto orzeczenie o kosztach postępowania dotyczy kwestii incydentalnej i nie jest orzeczeniem kończącym postępowanie w sprawie. W sprawie, w której nie przysługuje skarga kasacyjna, nie przysługuje zażalenie na orzeczenie sądu drugiej instancji odmawiające uzupełnienia postanowienia (art. 394 k.p.c. i 394¹ § 2 k.p.c.).

Do rozważenia pozostaje więc podstawa z art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c., gdyby uznać, że zażalenie w istocie bezpośrednio skarży wysokość kosztów. Takie zaskarżenie może być wątpliwe, gdy się zważy na realizowany tryb uzupełnienia (bez zażalenia) orzeczenia o kosztach oraz samą gramatyczną treść wniesionego zażalenia, w którym żąda się zmiany postanowienia poprzez uzupełnienie poprzedniego postanowienia. Niemniej orzeczenie o kosztach zostało wydane po rozpoznaniu skargi na przewlekłość, w którym nie ma dwuinstancyjnego postępowania. Wskazać należy na zasadę prawną, stwierdzającą, że zażalenie nie przysługuje na postanowienie w przedmiocie przewlekłości postępowania cywilnego wydane na podstawie ustawy z 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (uchwała Sądu Najwyższego z 23 marca 2006 r., III SPZP 3/05 (OSNP 2006 nr 21-22, poz. 341). Skoro orzeczenie rozstrzygające o skardze na przewlekłość postępowania nie podlega zaskarżeniu, to reguła ta odnosi się również do kwestii incydentalnej, czyli do orzeczenia o kosztach postępowania.

Rozwiązanie przyjęte w przepisie art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c., zgodnie z którym zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje na postanowienie sądu drugiej instancji, co do kosztów procesu, które nie były przedmiotem rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji należy uznać za wyjątkowe (szczególne nawet do art. 394¹ § 2 k.p.c.). Rozwiązanie to ma zapewnić prawo kontroli orzeczenia o kosztach procesu, jednak należy stwierdzić, że odnosi się do zwykłego dwuinstancyjnego postępowania i nie obejmuje szczególnego postępowania ze skargi na przewlekłość postępowania, w którym wydano postanowienie o jego kosztach.

Nie jest pragmatycznie uzasadnione, aby Sąd Najwyższy kontrolował orzeczenia o kosztach w każdym postępowaniu. W uzasadnieniu wskazanej wyżej zasady prawnej wykazano, że postępowanie ze skargi na przewlekłość postępowania nie wymaga dwuinstancyjnego postępowania, co nie jest też sprzeczne z prawem do sądu, gdyż rozpoznaniu w tym trybie nie podlega sprawa główna. Uprawnione jest

zatem stanowisko, że również orzeczenie o kosztach postępowania w postępowaniu ze skargi na przewlekłość nie podlega reżimowi kontroli z art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Ponadto uwzględniając skargę na przewlekłość postępowania koszty tego postępowania zasądza się nie od strony przeciwnej w sprawie zasadniczej, lecz od Skarbu Państwa (uchwała Sądu Najwyższego z 21 czerwca 2006 r., III SPZP 1/06, OSNP 2007 nr 1-2, poz. 34). Nie jest to więc orzeczenie o kosztach procesu w sprawie głównej, które ma na uwadze przepis art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c. To ostatnie skłania również do odnotowania orzecznictwa Sądu Najwyższego przyjmującego, że przepis art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c. nie ma zastosowania do kosztów zastępstwa prawnego należnych pełnomocnikowi z urzędu od Skarbu Państwa (postanowienie z 17 listopada 2009 r., III CZ 53/09, OSNC 2010 nr 5, poz. 79 i postanowienie z 11 lutego 2010 r., I PZ 1/10, niepublikowane).

Z tych motywów zażalenie jako niedopuszczalne podlegało odrzuceniu stosownie do art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. i art. 373 k.p.c.

=====